

ISO 14001

A close-up, macro photograph of a bright green leaf. A single, clear water droplet hangs from the tip of a leaf, reflecting light. The background is blurred, showing more of the same green foliage.

Uvod u
ISO 14001:2015

ISO 14001 je međunarodno dogovoren standard koji postavlja zahtjeve za **sistem upravljanja zaštitom okoliša**.

Standard pomaže organizacijama da poboljšaju svoj ekološki efekat kroz efikasniju upotrebu resursa i smanjenje otpada, kroz **postizanje konkurentske prednosti** i **povjerenja zainteresovanih strana**.

Šta je sistem upravljanja zaštitom okoliša?.....

Sistem upravljanja zaštitom okoliša pomaže organizacijama da prepoznaju, upravljaju i nadgledaju i kontrolisu svoja ekološka pitanja na „holistički“ način.

Ostali ISO standardi koji se bave različitim vrstama sistema upravljanja, kao što su ISO 9001 za upravljanje kvalitetom i ISO 45001 za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu, koriste strukturu visokog nivoa. To znači da se ISO 14001 može lako integrisati u bilo koji postojeći ISO sistem upravljanja.

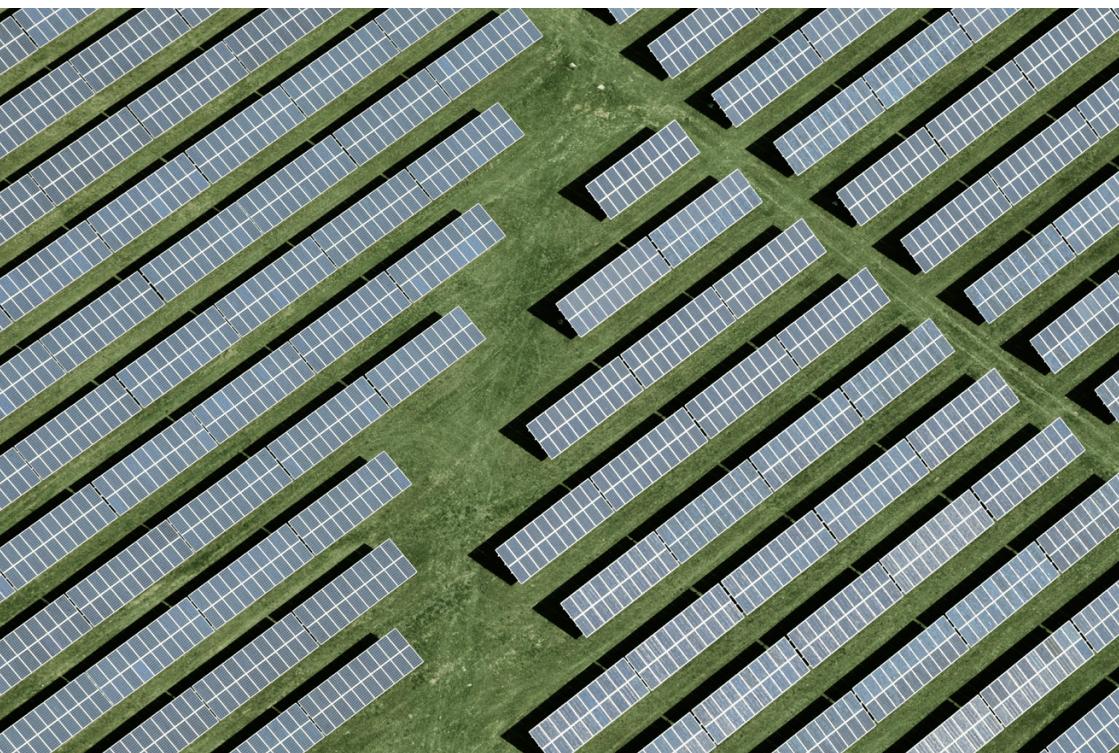
ISO 14001 je pogodan za organizacije svih vrsta i veličina, bez obzira na to da li su privatne, neprofitne ili vladine. Standard zahtijeva da organizacija razmotri sva pitanja u vezi sa okolišem relevantna za njeno poslovanje, kao što su zagađenje zraka, vode i pitanja kanalizacije, upravljanje otpadom, kontaminacija zemljišta, ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama te korištenje resursa i efikasnosti.

Kao i svi standardi ISO sistema upravljanja, ISO 14001 uključuje potrebu za kontinuiranim poboljšanjem sistema organizacije i njihov pristup rješavanju ekoloških pitanja. Standard je nedavno revidiran, a ključna poboljšanja su povećana istaknutost upravljanja zaštitom okoliša unutar procesa strateškog planiranja organizacije, veći doprinos liderstva i snažnija posvećenost proaktivnim inicijativama koje podstiču ekološki efekat.

Kakve **koristi** će to donijeti mom poslovanju ili organizaciiji ? .....

Postoji mnogo razloga zašto organizacija treba da usvoji strateški pristup u poboljšanju ekološkog efekta. Korisnici standarda su izvjestili da ISO 14001 pomaže da se:

- pokaže usaglašenost s tekućim i budućim zakonskim i regulatornim zahtjevima;
- poveća uključenost rukovodstva i angažovanje zaposlenih;
- poboljša reputacija kompanije i povjerenje zainteresovanih strana putem strateške komunikacije;
- postignu strateški poslovni ciljevi kroz uključivanje pitanja okoliša u upravljanje poslovanjem;
- osigura konkurentska i finansijska prednost kroz poboljšanu efikasnost i smanjenje troškova;
- podstakne bolji ekološki efekat dobavljača putem integracije u poslovne sisteme organizacije.

Svi ISO standardi
se redovno revidiraju
kako bi se osigurala
njihova relevantnost.

Zašto je **revidiran** **ISO 14001?** .....

Svi ISO standardi se pregledaju i redovno revidiraju kako bi se osigurala njihova relevantnost na tržištu. ISO 14001: 2015 će odgovoriti na najnovije trendove, uključujući i veće povećanje svijesti kompanija da postoji potreba da se u obzir uzmu i vanjski i unutrašnji faktori koji utječu na njihov utjecaj na okoliš, kao što je nestabilnost klime i konkurenčki kontekst u kojem rade. Promjene također osiguravaju kompatibilnost ovog standarda s drugim standardima sistema upravljanja.

ISO 14001 zahtijeva veću posvećenost liderstva

Koja su **ključna poboljšanja** standarda ? .....

ISO 14001:2015 sada daje zahtjeve za sljedeće:

- da upravljanje okolišem bude istaknutije unutar strateškog pravca organizacije;
- da postoji veća posvećenost liderstva;
- implementacija proaktivnih inicijativa za zaštitu okoliša od štete i degradacije, kao što je održiva upotreba resursa i ublažavanje klimatskih promjena;
- usvajanje perspektive u vezi sa životnim ciklusom kako bi se osiguralo razmatranje ekoloških aspekata od razvoja do kraja života;
- uvođenje komunikacijske strategije fokusirane na zainteresovane strane.

Standard također omogućava lakšu integraciju u druge sisteme upravljanja zahvaljujući istoj strukturi, terminima i definicijama.

**Ja sam certifikovan
prema standardu ISO 14001: 2004.
Šta to za mene
predstavlja?.....**

Organizacije imaju tri godine prijelaznog perioda nakon objavljivanja revizije kako bi se prebacile na novo izdanje standarda.

Nakon ovog perioda, ako se kompanija odluči za certifikaciju koju obavlja treća strana, ona će morati biti obavljena prema novoj verziji standarda.

Za daljnje informacije i smjernice, pogledajte uputstvo za planiranje tranzicije Međunarodnog akreditacijskog foruma na www.iaf.nu.

ISO ne obavlja certifikaciju.

Treba li **da budem** **certifikovan** prema standardu ISO 14001? .....

Prema standardu ISO 14001 akreditovana certifikacija nije zahtjev, tako da organizacije mogu imati ogromne koristi od upotrebe standarda, a da ne moraju proći kroz akreditovani proces certifikacije.

Međutim, certifikacija koju obavlja treća strana – odnosno certifikacija gdje nezavisno certifikaciono tijelo auditira vaše prakse prema zahtjevima standarda - način je na koji vi pokazujete svojim kupcima, klijentima, dobavljačima i drugim zainteresovanim stranama da ste ispravno implementirali standard. Štaviše, nekim organizacijama certifikacija omogućava da pokažu kako ispunjavaju regulatorne ili ugovorne zahtjeve.

Iako ISO razvija i objavljuje standarde, on ne obavlja certifikaciju.

Za više informacija o certifikacijskom procesu i kako pronaći certifikacijsko tijelo, molimo posjetite dio posvećen „certifikaciji“ na našoj web-stranici (www.iso.org).

Kako da počnem koristiti ISO 14001: 2015?.....

Veliki broj resursa, uključujući i publikaciju ISO 14001 Kontrolna lista za mala preduzeća, daje detaljna uputstva o načinu korištenja standarda, ali ipak evo nekoliko savjeta za početak:

Savjet 1 - Definišite svoje ciljeve. Šta želite da postignete s ovim standardom?

Savjet 2 - Dobijte naklonost višeg menadžmenta. Od suštinskog je značaja da lideri vaše organizacije podržavaju ciljeve efikasnog sistema upravljanja zaštitom okoliša i da su posvećeni ovom procesu.

Savjet 3 – Dobijte dobar pregled postojećih procesa i sistema koji su relevantni za vaš ekološki utjecaj. Ovo će biti osnova vašeg sistema upravljanja zaštitom okoliša i omogućiti vam da lakše prepozname bilo kakva odstupanja.

Ostali standardi u porodici standarda za zaštitu okoliša koji mogu biti od pomoći

Porodica standarda ISO 14000 sadrži niz standarda koji se dopunjaju sa ISO 14001, od kojih su neki dolje navedeni. Više informacija također možete naći u brošuri Upravljanje zaštitom okoliša - Porodica međunarodnih standarda ISO 14000, koja predstavlja osnovni uvod u seriju standarda ISO 14000.

- **ISO 14004** pruža smjernice o uspostavljanju, implementaciji, održavanju i poboljšanju sistema upravljanja zaštitom okoliša i njegovu koordinaciju s drugim sistemima upravljanja.
- **ISO 14006** je namijenjen organizacijama koje su implementirale sistem upravljanja zaštitom okoliša u skladu sa standardom ISO 14001, ali mogu pomoći da se eko-dizajn integriše u druge sisteme upravljanja.
- **ISO 14064-1** specificira principe i zahtjeve na nivou organizacije za kvantifikaciju i izvještavanje o emisijama plinova staklene bašte (GHG) i njihovom uklanjanju.

Međunarodna organizacija
za standardizaciju

ISO Centralni sekretarijat
Chemin de Blandonnet 8
Case Postale 401
CH – 1214 Vernier, Ženeva
Švicarska

iso.org

© ISO, 2015
All rights reserved
ISBN 978-92-67-10648-9

**Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine (BAS)**

Vojvode Radomira Putnika 34,
71123 Istočno Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
Tel: + 387 57 310 560
Fax: + 387 57 310 575
e-mail: stand@bas.gov.ba
web: www.bas.gov.ba